

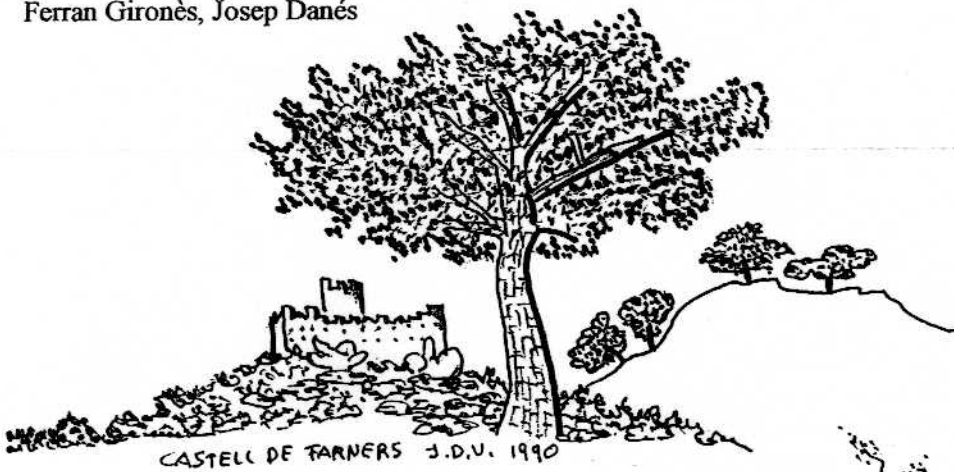
L'ermita de Farners està situada al peu del castell del mateix nom, que veiem encimbellat dalt d'un turó rocallós. Fou consagrada, l'any 1200, pel bisbe de Girona, Arnau de Creixell, després d'una reconstrucció feta sobre una altra edificació que se suposa de mitjans del segle XI. L'actual edifici és format en gran part per una construcció barroca del segle XVIII, que forma la nau i el creuer de cúpula el·líptica. Del primitiu temple romànic es conserva l'absis semicircular molt allargat i part dels murs laterals formats per grossos carreus de granit. A l'ermita es venera la imatge de la Mare de Déu de Farners, de talla romànica, si bé alterada sensiblement a causa de restauracions modernes. Els fidels de la contrada han tingut sempre una gran devoció per la Verge de Farners.

A l'esplanada que hi ha davant de l'ermita se celebra cada any la Festa del Cor de Farners, el primer dimarts després de Pasqua, i el diumenge després de l'Ascensió s'hi celebra l'Aplec, antigament anomenades, respectivament, "la festa dels pobres" i "la dels rics".

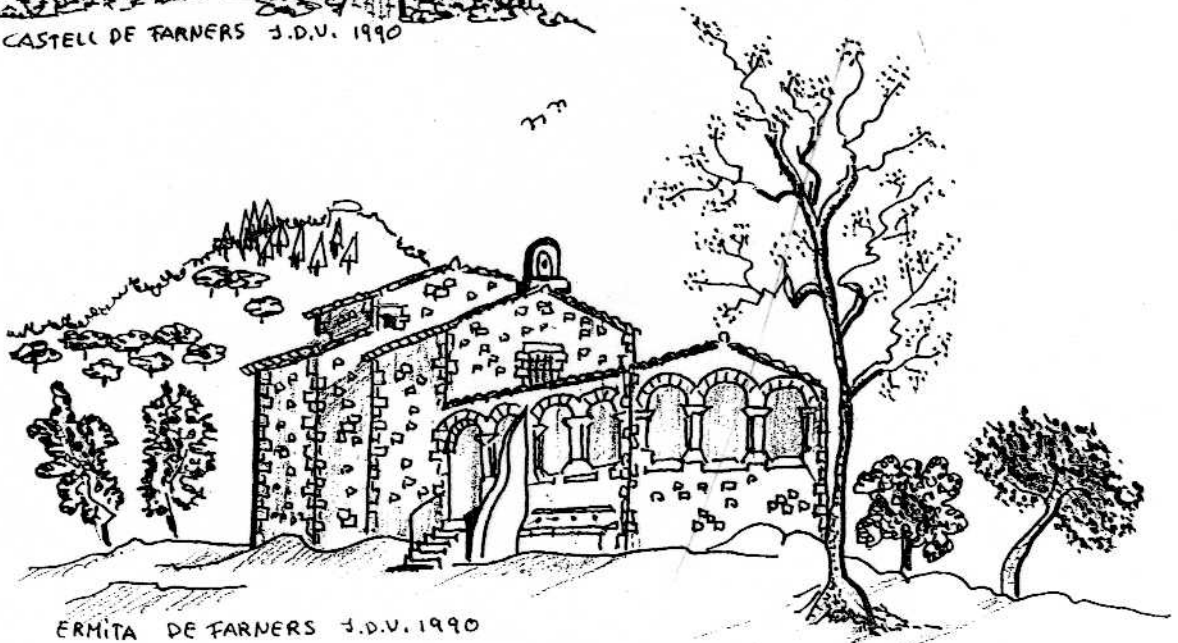
El castell de Farners, data del segle XII, és de planta trapezoïdal i d'una superfície de 211 m². La torre de l'homenatge és de planta circular i està adossada al costat de llevant del recinte. En els murs del castell podem distingir dues fases de construcció: els quatre primers metres són del segle XII i tenen un gruix entre 124 i 150 cm, amb carreus grossos força regulars; els quatre metres restants són d'època més moderna, els carreus són més irregulars i tenen un gruix d'uns 60/65 cm, la qual cosa permet que hi hagi a tot el voltant una espècie de camí de ronda. A tot el mur perimetral hi ha a la part inferior nombroses espitlleres.

La funció del castell era la de vigilar el Sot de Vallors, per on transcorria el camí que anava de Santa Coloma a Sant Hilari; però els fets d'armes succeïts en relació al castell són més aviat escadussers. Cal esmentar les revoltes dels remences i, possiblement, la Guerra de Successió.

Ferran Gironès, Josep Danés

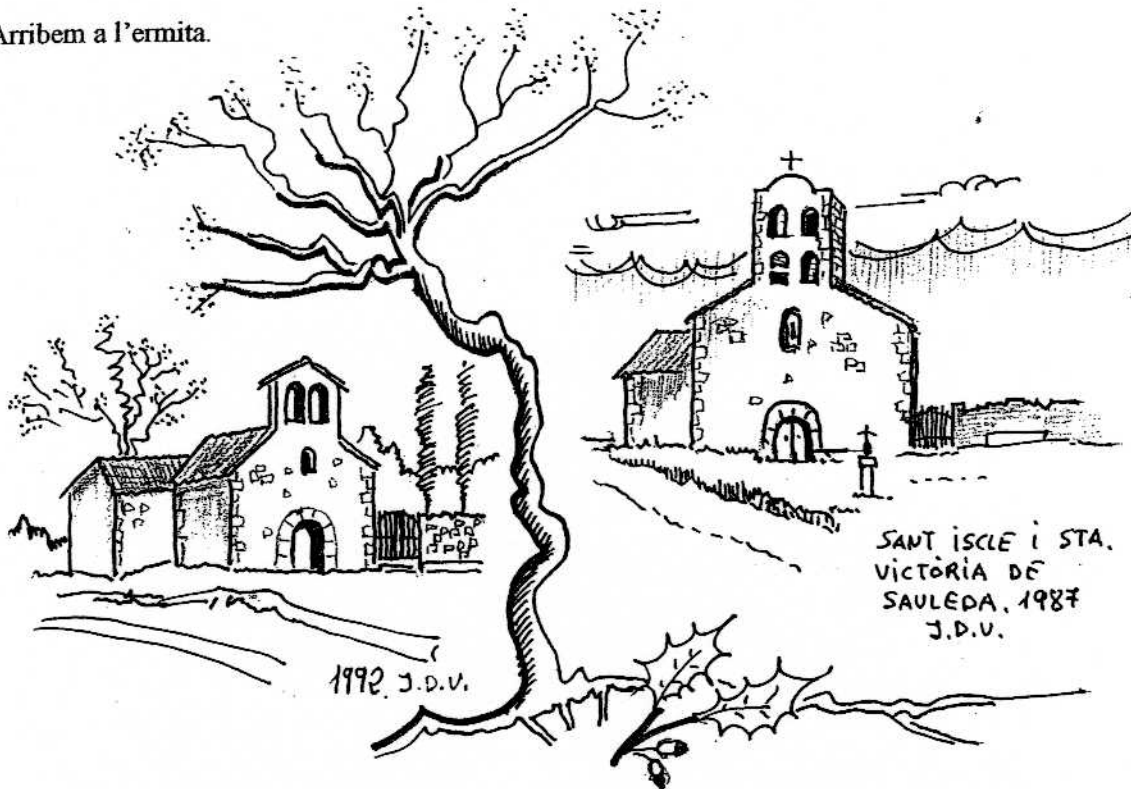

CASTELL DE FARNERS J.D.V. 1990

ERMITA DE FARNERS J.D.V. 1990

Arribem a l'ermita.

El lloc de Sauleda (ipsa Elzeda) és ja esmentat en el més antic document que es coneix relacionat amb la comarca, el de l'any 898, però sembla que l'església no fou edificada fins al segle XI. A mitjans del segle XII fou donada pel bisbe de Girona, Guillem de Peratallada, a la comunitat de Sant Pere Cercada; donació que fou confirmada pel Papa Innocenci III el 1198.

L'església és un edifici d'una nau capçada a llevant per un absis semicircular. Les façanes són llises, llevat de la de l'absis ornamentada amb un fris d'arcuacions llombardes.

L'any 1991 s'hi varen fer unes obres de restauració, durant les quals es recuperà l'antic campanar de cadireta, que havia estat cobert i tenia dos nivells.

Malgrat les ampliacions i restauracions fetes a través dels temps, guarda tot l'encís de les velles parròquies rurals.

Ferran Gironès, Josep Danés

El monestir de Sant Pere Cercada està situat a sobre un esperó muntanyós, envoltat pels torrents de l'Esparra i de Sant Pere, al bell mig d'una vall tranquil·la i quieta, gairebé tancada per tots costats, que dona nom a l'indret (Circata). És un dels monuments més importants i remarcables de la contrada ja que conserva intacta l'església romànica del segle XIII. Amb tot, encara és poc conegut.

BREU RESSENYA:

L'església de Sant Pere Cercada formava part d'un antic cenobi dels agustinians, situat a l'extrem nord-est del terme municipal de Sta. Coloma de Farners.

Les primeres notícies que es coneixen d'aquest temple són de l'any 1063 quan fou cedit al monestir de Sant Marçal del Montseny, per tal que s'hi formés una comunitat benedictina, iniciativa, que no reeixí per l'oposició de la comunitat benedictina de Breda.

Per això continuà essent parròquia fins que els nous corrents monàstics permeteren la implantació d'una comunitat agustiniana a partir de l'any 1136. En aquell lloc, i a finals del segle XII es construí la nova església, que fou consagrada el 2 de maig de 1245 pel bisbe de Girona, Guillem de Cabanelles.

A partir del segle XV la comunitat de Sant Pere va decaure i a partir de 1480 fou gestionada per priors comendataris. L'any 1592 fou secularitzada i passà a dependre del convent d'agustinians de la Seu d'Urgell.

El temple actual és un bon exemple de l'arquitectura romànica que es desenvolupà a Catalunya durant els segles XII i XIII. És de planta de creu llatina i té una nau rectangular amb un transepte a llevant, en el qual s'obre un absis central i dues absidioles laterals. També presenta un cimbori octogonal amb cúpula, que queda situat en la intersecció de la nau i del transepte.

Aquests dos àmbits són coberts amb volta de canó seguida. L'absis central i les dues absidioles queden cobertes amb voltes de quart d'esfera, que es comuniquen amb el transepte mitjançant arcs presbiterials.

Exteriorment l'edifici presenta pocs elements ornamentals, excepte a la façana principal, orientada a ponent, que conté la portalada amb arcs en degradació, capitells, llinda i timpà, i una finestra superior. Les façanes laterals i els absis estan coronats per una motllura aixamfranada. A la façana de migdia es conserven algunes làpides sepulcral que podrien estar relacionades amb l'existència d'una antiga construcció o claustre, que no s'hauria conservat.

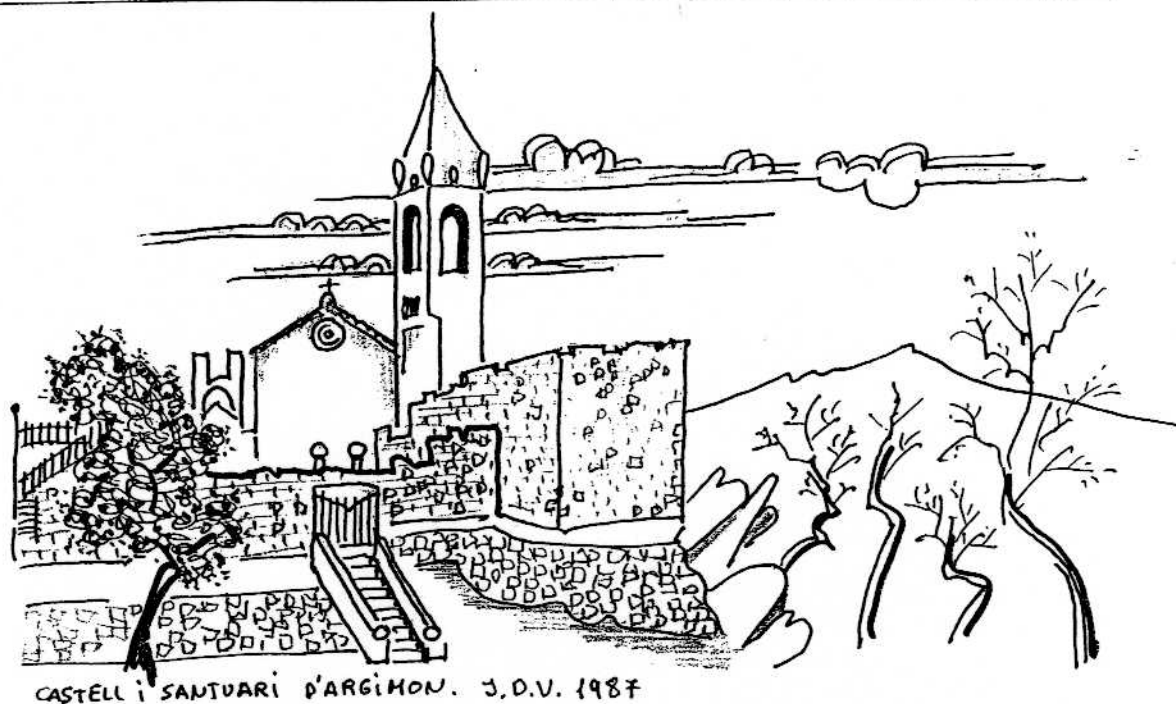
Al Museu Episcopal de Vic i al Museu Tèxtil de Terrassa es conserven fragments del teixit de l'Àguila de Sant Pere Cercada, del qual existeix un dibuix de Josep Gudiol que planteja la seva reconstrucció ideal.

Des de l'any 1987, en què s'iniciaren els treballs de restauració, i després d'algunes intermitències, s'ha procedit a consolidar les voltes del temple, a lligar els seus murs amb corretges de formigó armat i a renovar tots els seus teulats. També s'ha suprimit el cos adossat al campanar de cadireta de la façana de ponent, la sagristia i l'antic cementiri, que ocupaven l'exterior de la façana de migdia, i s'han recuperat les dues portes laterals del transepte.

També s'ha pavimentat un tram situat davant de la portalada d'accés al temple i es preveu enjardinar-lo.

A l'interior s'ha eliminat l'estructura de fusta del cor, que presentava un mal estat de conservació i contribuïa a alterar les proporcions de l'espai de la nau romànica original. Alhora, s'han netejat els paraments interiors del morter de calç que els emmascarava i s'han remolinat de nou les voltes. S'ha repassat el paviment de lloses de pedra de l'interior del temple i s'han il·luminat els seus diferents espais.

Ferran Gironès, Josep Danés :

CASTELL I SANTUARI D'ARGIMON. J.D.V. 1987

Arribem a Argimon.

El santuari d'Argimon està situat a dalt d'un turó punxegut, de 471 m d'altitud, que destaca en tota la rodalia. L'actual església era la capella de l'antic castell d'Argimon, que ja surt esmentat l'any 925 com el "castro de Argemundo". En una data compresa entre 1050 i 1076, Ponç Guerau de Cabrera va fer jurament de fidelitat al seu senyor, el comte Ramon Berenguer I. En 1106, Guerau Ponç II jura fidelitat a Ramon Berenguer III. En 1367, el rei Joan féu assetjar i destruir el castell d'Argimon, que en aquell moment tenia Bernat de Vilademuls per compte del comte d'Osona i vescomte de Cabrera.

En el segle XVIII va ser construït el santuari actual, al mateix lloc on havia estat enderrocat el castell. D'aquest en romangueren les restes d'una torre quadrangular i la capella. La torre té unes dimensions exteriors de 5'80 per 5'80 m i una alçada d'uns 8m. La capella està formada per dues naus orientades de nord-oest a sud-est, separades per un arc rebaixat i cobertes per una volta de canó. L'absis és cobert per una volta de quart d'esfera. Els murs són formats per carreus no gaire regulars, col·locats a trencajunts, en filades horitzontals, segons els tipus constructius del segle XI.

En 1987 el santuari, que estava en estat ruïnós, fou restaurat pels Amics d'Argimon.

Tradicions i llegendes

Extretes del "Folklore de Catalunya. Rondallística", de Joan Amades.

El castell maleït

Damunt del castell d'Argimon pesa una llegenda ben fatídica. El senyor del castell maliciava que la seva muller el traïa, puix que sovint la notava joiosa quan ell havia d'absentar-se. Fins que un dia, fent veure que se n'anava de cacera, tornà sobtadament i es trobà amb el que ell sospitava: la seva esposa li era infidel amb un patge molt gentil. Enfurismat, el senyor d'Argimon traspasà amb la seva espasa els cossos abraçats dels dos amants. Però d'ença d'aquest crim, la maledicció va caure sobre el castell i la malastrugança mai més no acabà. Es va anar enrunant de mica en mica, i diuen els vells de la rodalia que els dissabtes que fa vent volten pels encontorns dues ombres blanques, que hom creu que són les ànimes dels dos enamorats.